

नवभारत साक्षरता योजनेकरिता सन
२०२३-२४ च्या मंजूर तरतूदीतून खर्च
करण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: नभास-०३२२/प्र.क्र.३९ (भाग-२)/एस.डी.२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : १ डिसेंबर, २०२३

संदर्भ:-

१) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र.नभासाका-०३

२२/प्र.क्र.३९/एसडी-२, दि.१४.१०.२०२२

२) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र. नभासाका-

०३२२/प्र.क्र.३९/एसडी-२, दि.२५.१.२०२३

३) केंद्र शासनाच्या शिक्षा मंत्रालय व शालेय शिक्षण व साक्षरता विभागाचे पत्र

क्र.F.No.5-5/2023-AE-2, दि. ७ मार्च, २०२३.

प्रस्तावना:-

नवभारत साक्षरता कार्यक्रम ही केंद्र पुरस्कृत योजना १ एप्रिल, २०२२ ते ३१ मार्च, २०२७ या कालावधीत राबविण्यात येणार आहे. देशातील १५ वर्षे आणि त्याहून अधिक वयोगटातील निरक्षर व्यक्तींना निरंतर शिक्षण देणे हे या योजनेचे उद्दीष्ट असून, ज्यामध्ये कला, विज्ञान, तंत्रज्ञान, संस्कृती, क्रीडा, मनोरंजन, तसेच स्थानिकांना स्वारस्य असेलेले विषय यांचा समावेश असेल. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अनुषंगाने आणि सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पिय घोषणांच्या अनुषंगाने, प्रौढ शिक्षणाची एक नवीन योजना, “नव भारत साक्षरता कार्यक्रम सन २०२२-२३ ते २०२६-२७ या कालावधीत केंद्र शासनाच्या सूचनांनुसार राज्यात राबविण्यात येणार आहे. केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या रोड मॅपच्या अनुषंगाने संदर्भ क्र.१ अन्वये केंद्र पुरस्कृत नव भारत साक्षरता कार्यक्रम योजनेची राज्यात अंमलबजावणी करण्याच्या अनुषंगाने दि.१४.१०.२०२२ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. तसेच संदर्भ क्र.२ नुसार नवभारत साक्षरता कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी राज्यस्तरीय, जिल्हास्तरीय, गटस्तरीय व शाळांस्तरावर समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाने सन २०२२-२३ साठी संदर्भ क्र.३ येथील आदेशान्वये नवभारत साक्षरता योजनेंतर्गत सर्वसाधारण कार्यक्रमांतर्गत अनुसूचित जाती उपयोजनेकरीता केंद्र हिस्सापोटी रु.११३.५० लक्ष निधी उपलब्ध करून दिला आहे. त्याअनुषंगाने सदर केंद्र हिस्साचा निधी व त्या समरूप राज्य हिस्सा रु.७५.६७ लक्ष असा एकूण रु.१८९.१७ लक्ष इतका निधी सन २०२३-२४ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून वितरीत करण्याचा प्रस्ताव सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागामार्फत सादर करण्यात आला होता. त्यानुषंगाने संबंधित विभागांनी प्रस्तुत निधी वितरणास मान्यता दिली आहे. सबब अनुसूचित जाती घटकांसाठीचा निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

नवभारत साक्षरता योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षामध्ये खालील लेखाशिर्षानिहाय रु.१८९.१७ लक्ष (रु. एक कोटी एकोणनव्वद लाख सतरा हजार फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	सन २०२३-२४ या वर्षात सुधारित अर्थसंकल्पिय तरतूद	वितरणास मान्यता देण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४
१	मागणी क्र.एन-०३ २२०२-सर्वसाधारण शिक्षण, ०४- प्रौढ शिक्षण, ७८९- अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) अनुसूचित जाती उपयोजना (०१)(०२) नव भारत साक्षरता कार्यक्रम (राज्य हिस्सा ४०%) (२२०२ K७३१)	रु. ७५.६७ लक्ष	रु. ७५.६७ लक्ष
२	मागणी क्र.एन-०३ २२०२-सर्वसाधारण शिक्षण, ०४- प्रौढ शिक्षण, ७८९- अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) अनुसूचित जाती उपयोजना (०१)(०२) नव भारत साक्षरता कार्यक्रम (केंद्र हिस्सा ६०%) (२२०२K७२२)	रु. ११३.५० लक्ष	रु. ११३.५० लक्ष
एकूण		रु.१८९.१७	रु. १८९.१७ लक्ष

२. लेखाधिकारी, शिक्षण संचालनालय (योजना) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी सदर निधी कोषागारातून आहरीत करून संबंधितांना वितरीत करण्याची कार्यवाही करावी.

३. जिल्हास्तरावर शिक्षणाधिकारी (योजना), जिल्हापरिषद यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. उपरोक्त प्रमाणे आर्थिक तरतुदीतून खर्च भागविण्यात यावा. तसेच, वितरीत निधीच्या विनियोगासंदर्भात जिल्हानिहाय माहिती शासनास उपलब्ध करून द्यावी. सदर निधीचा विनियोग योग्य त्या बाबींवर करण्यात यावा.

५. सदरचा शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या शासन निर्णय क्र. बीजीडी-२०२३/प्र.क्र.६१/ अर्थसंकल्प (विधयो), दिनांक ०७.११.२०२३ वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक:- १०१/२३/व्यय-१४, २५.१०.२०२३ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३१२०११८१९१२०६२१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(इ. मु. काझी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, शालेय शिक्षण, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
७. महालेखापाल (लेखा व परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
८. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१०. स्थानिक निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
११. वरिष्ठ कोषागार अधिकारी, पुणे
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
१३. आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१४. शिक्षण संचालक (योजना) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१५. संचालक, राज्य शैक्षणिक, संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१६. वित्त विभाग (व्यय-१४५/अर्थसंकल्प-८) मंत्रालय, मुंबई
१७. सह सचिव/उपसचिव (विद्यार्थी विकास/अर्थसंकल्प), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. अर्थसंकल्प, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग मंत्रालय, मुंबई
१६. निवडनस्ती, (एसडी-२)